

Oprócz wygłoszonych prac zaprezentowano jeszcze 34 postery. Badania dotyczyły wszystkich gatunków zwierząt, od dzicyzny, przez zwierzęta hodowlane, do ryb. Ogólnie można powiedzieć, że badano wartość rzeźną tusz poprzez dobór ras, ubój zwierząt w różnym wieku itp., wpływ mrożenia mięsa na surowiec, wpływ ras bydła na barwę i teksturę mięsa, zawartość kwasów tłuszczowych i metali ciężkich u różnych zwierząt. Wyróżniono dwa postery: L. Drozda, J. Piwniak i M. Karpińskiego „Poziom metali ciężkich w tkanach saren (*Capreolus capreolus*) z Lubelszczyzny” oraz E.

Gornowicz i K. Dziadka „Wpływ pochodzenia kurczątków brojlerów na wydajność rzeźną i jakość mięsa”.

Jak zawsze, byliśmy serdecznie goszczeni przez gospodarzy, czyli pracowników oraz kierownika Katedry Oceny i Wykorzystania Surowców Zwierzęcych AR w Lublinie prof. dr hab. Annę Litwińczuk, którzy zadbali o najdrobniejsze szczegóły organizacyjne związane z konferencją oraz umożliwili nam na zakończenie zwiedzenie wspaniałych lasów jawnowskich oraz pięknego, starego, drewnianego kościółka w Momotach Górnych. (r)

Produkcja żywca króliczego – szansa dla bezrobotnych

Leszek Gacek

Zakład Doświadczalny IZ w Chorzelowie

Rosnące w Polsce zainteresowanie produkcją żywca króliczego wynika ze wzmożonego popytu na ten rodzaj mięsa na rynkach europejskich. Wynika to, między innymi, z załamania się dostaw królików z Węgier i Chin oraz ze wzrostu spożycia, spowodowanego przez rosnącą niechęć do mięsa wołowego (BSE). Zmiany w sposobie odżywiania się społeczeństw o wysokiej kulturze ochrony zdrowia, powodują poszukiwanie gatunków mięsa o niskiej zawartości cholesterolu i tłuszczu, a posiadających wysokie wartości odżywcze. Mięsem takim jest mięso królicze i zdobywa ono sobie coraz szersze rzesze zwolenników.

Produkcja żywca króliczego może być alternatywą dla mniej opłacalnych i bardziej ryzykownych gałęzi produkcji rolnej. Zakładanie ferm typu rodzinnego może być jedną z form ograniczania bezrobocia i zapewnienia dodatkowych dochodów na terenach wiejskich. Żywiec króliczy jest w chwili obecnej jednym z niewielu produktów skupowanych bez ograniczeń i z ustawicznie rosnącymi cenami skupu. Działające na terenie kraju zakłady ubojowe nastawione na przerób królików borykają się z poważnymi niedoborami surowca, a ich moce przerobowe wykorzystane są w niewielkim procencie. Rozwój hodowli królików w krajach UE jest ograniczany kosztami siły roboczej oraz rygorystycznymi przepisami dotyczącymi ochrony środowiska. Z powyższych powodów, przed polskimi rolnikami otwiera się perspektywa rozpoczęcia mała do tej pory popularnej produkcji, jaką jest produkcja żywca króliczego. Przymiowa hodowla królików jest wprawdzie u nas popularna, lecz nie może stanowić bazy dla istniejących zakładów przetwórczych. Jest to hodowla amatorska, nastawiona na samozaopatrzenie i rządząca się innymi założeniami technologicznymi niż produkcja żywca metodą fermową. Amatorskie hodowle nie gwarantują dostaw wyrównanych partii królików, o dobrej wydajności rzeźnej, i z czasem,

podobnie jak we Francji czy we Włoszech, muszą zostać wyparte przez wyspecjalizowane fermy produkcyjne.

Warunkiem osiągnięcia sukcesu w produkcji żywca króliczego jest stosowanie specjalistycznych pasz pełnoporcjowych, prowadzenie produkcji przy wykorzystaniu odpowiednich ras z zachowaniem przewidzianych technologią wskaźników produkcyjnych. Opłacalność produkcji zależy w głównej mierze od kosztów paszy, ceny skupu żywca oraz od uzyskiwanych wskaźników produkcyjnych. Przedstawione trzy warianty nakładów (tab.) ponoszonych na paszę oraz przychodów wynikających ze sprzedanego żywca pokazują wpływ tych czynników na opłacalność produkcji.

W przedstawionych przykładach nie uwzględniono niezbędnych kosztów ponoszonych na obsługę weterynaryjną (szczepienia ochronne, zabiegi profilaktyczne), kosztów energii, robocizny itp. Jedynymi parametrami jakie uległy zmianie to cena granulatu (przykład 2 i 3), zmniejszona z wartości 1 zł do wartości 0,85 zł i 0,82 zł, co jest możliwe do osiągnięcia przy zakupie większych partii paszy, na przykład dla kilku ferm. Również cena 5 zł za jeden kilogram żywca jest ceną płaconą już przez niektóre ubojnie za surowiec wysokiej jakości, o dużej wydajności rzeźnej.

Proponowana liczba 200 samic stada produkcyjnego jest wielkością przykładową, która może być obsługiwana przez jedną osobę. Wysoko wydajne fermy holenderskie, uzyskujące średnio 110 kg żywca od jednej samicy w roku, oparte są najczęściej na 600 samicach i prowadzone są przez 4-osobowe rodziny. W warunkach krajowych ten system – ferm rodzinnych – ma duże szanse powodzenia. Należy sobie jednak zdać sprawę, że produkcja żywca króliczego rządzi się trochę innymi prawami niż tradycyjnie pojmowana hodowla królików. Podstawowym warunkiem powodzenia produkcji jest dokładna rejestracja ponoszonych nakładów, monitorowanie procesu produkcyjnego i dbałość o zwierzęta. Prowadząc produkcję żywca króliczego należy przestrzegać podstawowych założeń technologicznych:

1. Krycie samic powinno być przeprowadzone najpóźniej w 10-14 dniu po wykocie.
2. Dawki granulatu należy dokładnie odmierzać, aby nie przekraczać ustalonych dawek a jednocześnie zapewnić królikom niezbędną jego ilość.
3. Należy przeprowadzać okresowe ważenia wybranych zwierząt w celu określenia tempa przyrostu w okresie tuczu.
4. Do produkcji żywca trzeba użyć odpowiednich ras, należy także prowadzić dokumentację hodowlaną.

Tabela

Trzy warianty kalkulacji opłacalności chowu królików na przykładzie fermy o obsadzie 200 samic stada podstawowego

Wyszczególnienie	Przykład 1 (pesymistyczny)	Przykład 2 (realny do osiągnięcia)	Przykład 3 (optymi- styczny, lecz możli- wy do osiągnięcia)
Założenia technologiczne:			
liczba samic stada podstawowego, szt.	200	200	200
liczba samców stada podstawowego, szt.	40	40	40
średnia dzienna dawka granulatu dla jednej samicy, kg	0,25	0,25	0,25
średnia dzienna dawka granulatu dla samca, kg	0,15	0,15	0,15
średnia dzienna dawka granulatu dla królika tuczonego, kg	0,12	0,12	0,12
liczba dni żywieniowych dla stada produkcyjnego	365	365	365
liczba dni żywieniowych dla królików tuczonych do 2,5 kg m.c.	60	60	60
liczba sztuk sprzedanych od jednej samicy w ciągu roku	35	35	40*
remont stada produkcyjnego, %	100	100	100
cena 1 kilograma granulatu, zł	1,00	0,85	0,82**
cena 1 kilograma sprzedanego żywca, zł	4,50	5,00	5,00
Poniesione nakłady na paszę:			
stado produkcyjne	200 samic x 365 dni x x 0,25 kg x 1,00 zł = = 18 250 zł	200 samic x 365 dni x 0,25 kg x 0,85 zł = = 15 512 zł	200 samic x 365 dni x x 0,25 kg x 0,82 zł = = 14 965 zł
	40 samców x 365 dni x x 0,15 kg x 1,00 zł = = 2190 zł	40 samców x 365 dni x x 0,15 kg x 0,85 zł = = 1861,5 zł	40 samców x 365 dni x x 0,15 kg x 0,82 zł = = 1796 zł
tucz	200 samic x 35 szt. = = 7000 królików uzy- skanych w ciągu roku 7000 szt. x 60 dni x x 0,12 kg x 1,00 zł = = 50 400 zł	200 samic x 35 szt. = = 7000 królików uzy- skanych w ciągu roku 7000 szt. x 60 dni x x 0,12 kg x 0,85 zł = = 42 840 zł	200 samic x 40 szt. = = 8000 królików uzy- skanych w ciągu roku 8000 szt. x 60 dni x x 0,12 kg x 0,82 zł = = 47 232 zł
całkowity koszt granulatu	70 840 zł	60 214 zł	63 993 zł
Przychód ze sprzedaży:			
	7000 szt. – 240 szt. (remont) = 6760 szt. 6760 szt. x 2,5 kg x x 4,50 zł = 76 050 zł	7000 szt. – 240 szt. (remont) = 6760 szt. 6760 szt. x 2,5 kg x x 5,00 zł = 84 500 zł	8000 szt. – 240 szt. (remont) = 7760 szt. 7760 szt. x 2,5 kg x x 5,00 zł = 97 000 zł
Różnica między kosztami paszy a wartością uzyskanej produkcji			
	76 050 zł – 70 840 zł = = 5210 zł	84 500 zł – 60 214 zł = = 24 286 zł	97 000 zł – 63 993 zł = = 33 007 zł
Średni miesięczny przychód			
	434 zł	2024 zł	2750 zł

* 100 kg żywca od samicy to norma powszechnie stosowana w Holandii

** Cena możliwa do wynegocjonowania u mniejszych producentów

5. Konieczne jest prowadzenie szczepień ochronnych oraz kontrola stanu zdrowia zwierząt przez lekarzy weterynarii.

6. Produkcję żywca należy prowadzić w odpowiednich warunkach środowiskowych, tj. w pomieszczeniach z odpowiednim wyposażeniem technicznym do tego rodzaju produkcji.

Zalecenia te to tylko część zasad, których należy przestrzegać w celu uzyskania zadowalających wyników. Przed rozpoczęciem działalności należy zapoznać się z teoretycznymi podstawami dotyczącymi hodowli i biologii królików, a następnie przejść specjalistyczne szkolenie. Szkolenia takie organizowane są przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego oraz przez komercyjne firmy, które służą pomocą przy organizacji ferm króliczych i zajmują się kontraktacją żywca. Praktyczne, dwudniowe szkolenia prowadzone są również przez autora artykułu na Fermie Królików w Zakładzie Doświadczalnym Instytutu Zootechniki w Chorzelowie.

**Zakład Deratyzacji
„SZCZUROŁAP”**

Wiesław i Jarosław Dobrzeńscy
ul. Graniczna 10
87-100 Toruń
tel. (0-56) 655-21-41 lub 654-65-47
tel. kom. 0 601-212-487

Wyniszczam całkowicie bytujące i dochodzące szczury, z gwarancją. Fermy, mieszalnie pasz, zakłady rolne, magazyny, bezpieczeństwo 100%. Metodę przedstawiłem w filmie „Szczurołap”. Dla zainteresowanych wdrażamy HACCP.